

ITALJAN. PREDAJNI POGOJI OBJAVLJENI

Včeraj je bilo v Washingtonu, Londonu in Rimu objavljeno besedilo dolgo zadrževanih italjanskih predajnih pogojev. Besedilo premirja je bilo večkrat premenjeno in bo najbrže še premenjeno, ako se zavezniki kmalu ne sporazumejo glede besedila mirovne pogodbe z Italijo.

Predajni pogoji za Italijo se nanašajo na vojaško, civilno, politično in gospodarsko življenje Italije v soglasju z načelom brezpogojne predaje, kot je bilo določeno v Casablanci.

Prva predajna pogodba Italije je bila podpisana v Casabli na Siciliji 3. septembra 1943 in je bila vojaškega značaja in je določala, da Italija preneha s sovražnostmi proti Združenim narodom in da italijanska vlada pomaga zaveznikom, da poženejo Nemce iz Italije. Ta pogodba je bila objavljena 13. septembra 1943.

To pogodbo so nadomestili 29. septembra 1943 z novo pogodbo, ki je vsebovala 44 točk in je imela vključene vojaške, politične in gospodarske določbe ter je Italija zaveznikom prepustila celo Italijo in njene posesti in vojni material. Besedilo te pogodbe ni bilo nikdar objavljeno.

V premirnih pogojih so bile tudi določbe o razpolaganju italjanskih kolonij in o vojni odškodnini, ki jo bo morala plačati onim deželam, katere so opustošile njene armade.

Znano ni, zakaj so zavezniki vojaške oblasti držale predajno pogodbo z Italijo tajno šest mesecev po končani vojni. Državni department je sicer v decembru 1943 priporočal, da bi bila pogodba objavljena, toda ni posebno silil.

Proti pogojem je italijanska vlada večkrat dvignila protest in 17. novembra 1943 je bil podpisan dodatek, ki določa, da imajo Združeni narodi popolno pravico razpolaganja z italjansko vojno in trgovsko mornarico. Proti temu je protestiral maršal Pietro Badoglio in mornariški minister admiral Raffaele de Courten, ki sta trdila, da so take določbe v nasprotju z dejstvom, da italijanske ladje v vsakem oziru pomagajo zaveznikom proti skupnemu sovražniku.

Na podlagi tega protesta je predsednik Roosevelt 3. marca 1944 naznanil, da bo italijanska mornarica enako razdeljena med Anglijo, Rusijo in Združene države kot zavezna vojaška odredba in da bodo Rusi dobili zavezniške ladje v isti vrednosti, ako vojaško ne bi kazalo razdeliti italjanskega brodovja.

Italjani tudi še sedaj in še glasneje zatrjujejo, da jim mornarica ne sme biti vzeta, ker mnogo pomagajo zaveznikom. In to zahtevajo, da je vključeno tudi v mirovni pogodbi.

Sedaj je bilo objavljenih devet listin s skupno 10.000 besedami, iz česar je razvidno, da je bila prvotna predajna pogodba osemkrat premenjena.

V predajni pogodbi ni izraza "brezpogojna predaja", kakor je bilo v predajnih pogojih pri vseh drugih državah.

V splošnem vsebuje predajna pogodba zahteve glede mornarice, vojnega materiala, gle-

de izročitve Mussolinija in drugih vojnih zločincev, glede razorožitve itd. Pogodba pa ne omenja nikakih teritorialnih prememb.

VOLITVE NA MADŽARSKEM

Pri volitvah v nedeljo na Madžarskem je na celi črti zmagala stranka malih posestnikov proti socialistom in komunistom.

Tudi 7. oktobra je stranka malih posestnikov pri občinskih volitvah v Budimpešti zmagala proti skupnemu kandidatu socialistov in komunistov. V nedeljskih volitvah pa so imeli socialisti in komunisti vsak svoje kandidate in socialisti so mislili, da bodo na ta način imeli boljši uspeh.

Po dosedanjih poročilih pa so si socialisti in komunisti samo razdelili kakih 40 odstotkov glasov, medtem ko so mali posestniki, ki predstavljajo vsako politično mišljenje na Madžarskem, od naprednjastva do skrajnega nazadnjastva, dobili okoli 60 odstotkov glasov.

Za stranko malih posestnikov so največ glasov dobili socialisti, namreč kakih 22 odstotkov, komunisti pa komaj 14 odstotkov, ostale glasove pa so dobili krščanski demokrati in druge stranke.

Po tem izidu volitev je mogoče sklepati, da bo prihodnji ministrski predsednik baron Zoltan Tildy, kalvinistični duhovnik, ki je sledil Tiborju Eckhardt kot vodja stranke malih posestnikov.

Baron Tildy je svojim pristašem rekel, da bo prevzel mesto ministrskega predsednika pod svojimi pogoji. Kakšni so ti pogoji, ni povedal. Najbrže pa je njegov pogoj v zvezi s skrajno slabim gospodarskim položajem na Madžarskem in nobena stranka ne sme sprejeti na sebo te odgovornosti.

Ko pred nekaj meseci nobena stranka ni hotela sprejeti te odgovornosti, so zavezniki predlagali, da postavijo samo vladne kandidate, ali pa se naj volitve preloži. Proti temu predlogu so protestirale vse stranke, razun komunistov. Tedaj je bil med strankami dosežen kompromis, da bo po volitvah, pa naj bo njih izid kakoršenkoli, sestavljena koalicijska vlada, v kateri bodo mali posestniki, socialisti, komunisti in narodni kmetje.

Volitve niso bile samo popolnoma svobodne, temveč so bile tudi popolnoma mirne.

Ves čas tekom volitev ni bilo videti nobenega ruskega vojaka. Maršal Klementij E. Vorosilov, katerega je angleško časopisje dolžilo, da skuša volitve sploh preprečiti, je dal ukaz rdeči armadi, da naj ne pride na izpregled in naj se sploh ne briga za volitve.

Sodba finskih vojnih zločincev

Finska vlada je odločila, da se bo pričela prva sodnijska obravnava proti vojnim zločincem 14. ali 15. novembra. Pri prvi obravnavi bo sedel na zatožni klopi nekdanji predsednik Risto Ryti, bivši ministrski predsednik Edwin Linkomies in Juho W. Tangell, bivši notranji minister in več drugih. Ko bodo sojeni glavni zločinci, se bo pričela sodnijska obravnava proti manjšim zločincem.

Anglija počasi demobilizuje
Anglija ima še vedno pod orožjem 1.460.000 vojakov in 2.300.000 v prekomorskih deželah.

tion (UNO — Organizacija Združenih narodov) ne sme biti, kot je bila Liga narodov, ki je bila brez moči v slučaju agresivnosti in tudi ne sme biti orodje kake velesile.

Samo tesno sodelovanje velesil, ki so prenašale največjo težo vojne, bo pripomoglo, da bo organizacija mogla uspešno delovati.

VOLITVE V NEW YORKU

William O'Dwyer, demokratski in Ameriško delavski kandidat, izvoljen za župana.

Pri včerajšnjih občinskih volitvah je bil za newyorškega župana z večino 285.688 glasov izvoljen William O'Dwyer,

William O'Dwyer

kandidat demokratske in ameriške delavske stranke. Porazil je svoja nasprotnika Jonah J. Goldsteina, republikanskega in liberalnega kandidata in Newbolda Morrisa, No Deal kandidata.

Glasovanje v 1033 newyorških volilnih postajah je bilo naslednje:

O'Dwyer — 1.119.175 glasov.
Goldstein — 431.050 glasov.
Morris — 399.437 glasov.

O'Dwyer je bil rojen na Irskem in je bil brigadni general v ameriški armadi in District Attorney v Brooklynu.

TRIJE POSKUŠENI ATENTATI NA FUEHRERJA HITLERJA

Bomba, ki je 20. julija 1944 eksplodirala blizu Hitlerja, je bila že tretji poskušeni atentat na fuhrerja.

Nek mladi nemški častnik, ki se sam priznava za zarotnika, je povedal, da so vselej načrt za atentat skovali visoki nemški častniki.

Ewald Heinrich von Kleinst, sin pomorjanskega veleposlanca, je to povedal danskememu listu Veltinške Tidende v Mönakovem.

Ker je Hitler sam večkrat prevzel poveljstvo nad armadami in jih brezobzirno pošiljal v boj, so najvišji častniki nameravali odstaviti ga, toda po strahovitem porazu pri Stalingradu leta 1945 so sklenili umoriti ga. Njih namen je bil tudi prevzeti popolno poveljstvo nad domačo armado. Pripravljena so bila zapечатena povelja za prenos poveljstva na zarotnike, kakor hitro bi bil Hitler s poti.

Von Kleinst pravi, da je bil prvi napad na Hitlerja izvršen spomladi leta 1943, ko je letel iz Vzhodne Prusije k osrednji armadi na vzhodni fronti na konferenco z generalom von Treschowom, ki je bil slednjič postavljen na zatožno klop zaradi tretjega atentata na Hitlerja.

Poročnik von Schlagerndorf, ki je imel skrbeti za Hitlerjevo varnost na poletu, je po-

Rusija želi zapustiti Nemčijo

V nasprotju s splošnim mnenjem tudi Rusija kakor Združene države želi umakniti svojo okupacijsko armado iz Nemčije. In v ta namen želijo Rusi doseči sporazum treh ali štirih držav. Samo Angleži so mnenja, da ni varno zmanjšati okupacijske armade v Nemčiji.

Združene države želijo opustiti okupacijsko armado iz gospodarskih razlogov, da bi bili zmanjšani stroški in znižani davki. Rusi pa bi radi imeli svoje vojake doma, da so demobilizirani in da bi delali po poljih, kjer delavcev zelo primanjkuje. Angleži pa so mnenja, da je mogoče Nemčijo preobrniti samo z zavezniško vojaško silo in da je vsled tega potrebno v Nemčiji držati močno armado in zračno silo. In za vezljanje vojaštva je Nemčija mnogo bolj prikladna kot pa angleški otoki.

Rusi skušajo najti zanesljive Nemce, ki bodo prevzeli vladno in bodo prevzeli popolno odgovornost. V tem oziru se vidijo že lepi uspehi v ruski in ameriški okupacijski zoni, medtem ko Angleži v tem oziru še niso ničesar storili. V ameriški in ruski zoni bodo volitve še pred Novim letom, v angleški zoni pa najbrže ne bodo pred pomladjo, ker so mnenja, da bo gorko vreme ugodnejše za volitve kot pa mrazlo vreme pozimi.

Rusi se hočejo sporazumeti glede zmanjšanja okupacijskih armad z Združenimi državami in Anglijo, kajti Rusija se zavezuje, da more svojo armado zmanjšati samo tedaj, ako jo zmanjšate tudi njeni zaveznici.

Rusi v svoji zoni niso pokazali nikake namere, da bi deželo hoteli sovjetizirati. Med kmete so sicer razdelili velepo-

ststva, toda kolektivnih kmetij niso ustanovili. V Turingiji, Saški, Mecklen-

Iz delavskih krogov

Minoli ponedeljek so se pričela v Washingtonu posvetovanja glede delavskega in obrtnega položaja. Ako bodo posvetovanja neuspešna, bode naš kongres pričel z posredovanjem.

Washington, D. C., 6. nov.

V ponedeljek so se pričela posvetovanja glede delavskega vprašanja, oziroma konferenca med podjetništvom in zastopniki delavskih organizacij, katero je sklical predsednik Truman. Naše splošno prebivalstvo se za to konferenco izredno zanima, kajti od obeh strank je bodeče in neposredno blagostanje vsega prebivalstva odvisno. Pri posvetovanju se gre pred vsem za Trumanovo gospodarsko politiko, zlasti pa zaureditev delavskih plač. Zvezna tajnika za delo in trgovino, L. B. Schwellenbach in Henry A. Wallace sta izdelala tozadevne načrte in predsednik Truman je pozval h konferenci delavske vodje obeh največjih delavskih organizacij dežele, "Congress of Industrial Organizations (CIO)" in "American Federation of Labor (A. F. L.)", kakor tudi organizacije podjetništva, imenoma "Association of Manufacturers" in zastopnike trgovinske komore, da se tako dožene obojestranske načrte glede prihodnosti.

Posvetovanja se toraj vrše med zastopništvom obeh strank, delavstvom in podjetništvom ter zastopništvom naše osrednje vlade.

Dosedaj še ni prišlo pri konferenci do posebnih odločitev. Mr. Wallace zastopa uradoma trgovinske posle in položaj, toda mnogo poznavalec položaja izraža mnenje, da je on bolj naklonjen delavstvu, kakor podjetništvu in mednarodni trgovini, kajti znano je, da se je on vedno zanimal za delavske organizacije in da ga je organizacija C. I. O. vedno podpirala v političnem pogledu, zlasti tedaj, ko je bil podpredsedniški kandidat. Poleg tega je pa treba uvaževati, da je javnost dokaj vznemirjena radi vsestranskih štrajkov in upa, da javnost ne bode vplivala na kongres tako, da slednji ne bode odobril eventualne protidelavske predloge glede uravnave raznih štrajkov, katere nekatere postavodajaleci nameravajo zakonitim putem proglasiti neveljavnim in protizakonitim. Toda tozadevno vprašanje se bode brezdvomno poravnalo med zastopniki delavstva in podjetništva tekom sedanje konferencie.

Zadnja konferenca med zastopništvom delavstva in podjetništva se je vršila leta 1941 in sicer skoraj v iste svrhe, kakor sedanja. Vsled predloga pokojnega predsednika Roosevelta, so delavske organizacije tedaj sklenile, da tekom vojne naše delavstvo ne bode štraj-

kalo. Do tega je tudi prišlo, kajti tekom vojne se je vršilo primeroma le majhno število štrajkov.

Ako toraj pride pri sedanjih konferenci do soglasja med delavstvom in delodajalstvom, potem bode lahko vpljivati na kongres, da ne odobri zakonske predloge, kateri določajo, da se proglasi štrajke nezakonitim. Tozadevni predlogi so v kongresu že izdelani in sicer v vseh podrobnostih, tako da jih bodo lahko kmalu po konferenci odobrili, ako bi sedanja konferenca ne uspela povoljno.

Adamičeva brzojavka ministru Bevinu

Pisatelj Louis Adamič je angleškemu vnanjemu ministru Ernestu Bevinu 29. oktobra poslal naslednjo brzojavko:

Right Honorable Ernest Bevin
Foreign Office
London, England

Kot je poročal "New York Times" 27. oktobra, ste podali izjavo, da ne morete razumeti vzroka, zakaj maršal Tito drži močno armado v Jugoslaviji v tem času. Dovolite, da vam povem, da je vzrok temu, ker Jugoslavija ne mara priti v nevarnost, da bi ji Angleži storili isto, kar so storili Grški. To mogoče ni zadosten in zaželjiv vzrok z angleškega stališča, toda je zadosten s stališča jugoslovanskega naroda.

Louis Adamič
Milford, New Jersey

You support
UNITED SEAMEN'S SERVICE

through the
NEW YORK NATIONAL WAR FUND
57 WILLIAM STREET, NEW YORK 5, N. Y.

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.-; ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

ZA JUGOSLAVIJO — \$8.- LETNO; \$4.- ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš soboto, nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA," 218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Borba proti monopolu se nadaljuje

Wendell Berge, pomožni državni pravdnik Združenih držav, ki ima v svojem področju tožbene obravnave proti velikim trustom, je pred kratkim pojasnil nekatere temeljne principe, ki silijo naš justični oddelek k temu, da prepreči nadaljnje sodelovanje ameriških industrijev v mednarodnih trustih, kartelih in družbah, katerih politika omejevanja je začetkom zadnje vojne zelo ovirala naš vojni napor. Berge je objasnili, da je borba proti velikim trustom oziroma monopolom del prizadevanja vlade in ljudskega mnenja samega, ki se je skozi vso ameriško zgodovino upiralo industrijskemu monopolu.

"Ta borba proti monopolom se je pričela z ameriško revolucijo samo, katera je bila v bistvu in iz ekonomskega vidika v resnici odpor proti monopolu, in ta odpor se je v presledkih nadaljeval skozi vse 19. stoletje," je dejal Mr. Berge tekom svojega nedavnega govora. Tekom dobe, ko so se širile meje in prilike nove dežele ter je bila v teku selitev proti zapadu, ki je obljubljal in nudil bogastva na pretek, je tudi borba proti monopolu nekoliko odnehala. Ko pa so minili zlati dnevi razmaha in sijajnih prilik obogatitja, je monopol postal spet grožnja... taka grožnja, da se je vnel proti monopolom "hud boj" in je bil sprejet takozvani Sherman Anti-Trust Act. To je bilo koncem zadnjega stoletja.

Navzlic temu pa se je ekonomska sila osredotočala čezalje bolj v roke privilegiranih skupin in to posebno tekom 1914-18, ko je vojna ustvarila ugodna tla za delovanje monopolov pod pritiskom zahtev vojne ekonomije. Ker pa je koncu vojne sledila začasna prosperiteta, ni vzbujal problem monopolov posebne pozornosti in uveljavljanje Shermanovega zakona je bilo bolj na papirju kot v resnici. Medtem pa so se ustanovile velike družbe in podjetja trustnega obsega, združevale so se industrije in vseh povsod po deželi so rastle verižne trgovine, ker menilo se je, da vse to pomenja večjo modernizacijo produkcije in distribucije. Končno so se pričele spajati tudi glavne industrije nekaterih dežel in nastali so tako veliki karteli, ki so imeli tajne medsebojne pogodbe glede patentov, svetovnih trgov, določanja cen, določanja količin proizvodnje ali produkcije bodisi za civilne potrebe ljudstva ali pa za vojne potrebe. Vse glavne nemške industrije so bile reprezentirane v teh kartelih, ki so se pojavili tekom te vojne dobe.

Mr. Berge pravi, da smo se malo pozno zavedli kam vodi monopolizacija industrije in našega ekonomskega življenja sploh. Nastala je namah potreba uveljavljanja protitrustnih zakonov ako smo hoteli še ohraniti in nanovo uvesti prilike za posamezna podjetja na katerih sloni naša ekonomija. Toda karteli so držali naše gospodarstvo že dobro za vrata in zakoni jim niso mogli tako hitro do živga. To se je najbolj pokazalo v času japonskega napada na Pearl Harbor, ko je nastala nujna potreba hitre oborožitve dežele v svrhu obrambe in v svrhu zalaganja z orožjem in materialom onih naših zaveznikov, ki so se z nami vred borili proti osi. Po razlagi državnega pravdnika so Nemci nameravali doseči svetovno dominacijo najprej potom kartelov, kajti, včlenjenje v teh jim je omogočalo, potem tajnih pogodb, da se je omejevalo važno produkcijo za vojne potrebe neobhodno nujnega materiala. Na ta način si je Nemčija gladila pot do svojih prvih velikih vojnih zmag, ter do zmag, ki jih je dosegla brez boja... Vse to pa je svetu zdaj že prilično dobro znano, zato ni potrebno ponavljati, a važno pa je, kot meni Mr. Berge, da se prepreči povojno porast kartelov, kajti, to bi pomenilo ponovno oviranje razvija prilik za svobodne investicije, podjetja in uposlenosti ter raziskovanja. Posledica tega bi bila ponovna depresija in ako dovolimo, da se obnove stari karteli ter ustvarijo še dodatni novi, lahko vnaprej zaključimo, da ne bomo imeli polne produkcije ne polne zaposlenosti doma, kot tudi ne kooperacije s prijateljskimi deželami po svetu...

(F. L. I. S. — Common Council)

Oblast maršala Tita v Jugoslaviji je nezmanjšana

NAPISAL ZA O. N. A. — LANDRUM BOLLING

Z odstopom dr. Ivana Šubašića z mesta ministra za zunanje zadeve in dr. Juraja Šuteja kot ministra brez portfelja je končana iz zadrege rojena zveza med partizanskim pokretom maršala Tita in nekaterimi elementi jugoslovanske zamejne vlade, ki je vršila posle v Londonu do preteklega meseca marca. — Dr. Milan Grol, ki je bil podpredsednik vlade v tem kabinetu narodnega edinstva, je predal svojo odstavko že dva meseca prej.

Okrog teh bivših ministrov se zdaj nabirajo odkriti opONENTI maršala Tita — in zapleteni politični položaj Jugoslavije postaja radi tega še bolj nepregleden. Toda v kolikor je mogoče p. resjati razmere iz daljave, je to ostalo brez vsakega vpliva na dejansko razmerje sil in na vpliv Titove vlade. Niti v najmanjše ni pripomoglo k razčiščenju velevažnega vprašanja koliko je opozicije proti partizanskemu režimu.

Narodna osvobodilna fronta, organizacija partizanov, ki je vodila vojno proti okupatorju, je še vedno složna, še vedno stoji pokonci in še vedno vsebuje in predstavlja zelo široke mase vseh političnih struj in socialnih razredov dežele. Vendar pa je s tem objasnjeno, da ni popolnega edinstva med vsemi inimi, ki ne nosijo krivdo, da so kolaborirali.

Jasno je, da bo dejstvo tega odkritega napada na Titov režim s strani mož, ki so imeli visoke pozicije v njegovi vladi, ohranilo nekatere skupine nezadovoljnih, ki si želje demokratičnih ustanov po vzgledu zahodnih držav in so prepričani, da teh razmer najbrže ne bodo mogli doseči pod Titovo vlado. Toda istočasno daje ta napad tudi vspodbudo vsem kvizlingom, kolaboracionistom in bivšim fašistom, in vsem drugim oportunistom katerih je precej v Jugoslaviji, ki si zdaj nadevajo masko "zapadnjaške demokracije" in trde, da je njihova opozicija osnovana na načelih zahodne demokracije.

Grol, ki je nedavno dobil dovoljenje, da izda časopis za opozicijo, se nahaja zdaj v velikih zadregah, ker je odkril da se mu ne približujejo kot pristaši le oni, ki so iz posteljih razlogov na njegovi strani tudi najrazličnejši nezadovoljnejši kot zavrženi partizani, prenapeti srbski nacionalisti, slepi privrženci kralja Petra, bivši pristaši srbskega kvizlinga Nedića, bivši Paveličevci, četniki in tako dalje. Mnogi izmed njih so tako popolnoma kompromitirani, da morejo le škoditi vsaki politični skupini, s katero se povežejo.

Poleg tega pa je treba pomisliti tudi, da Grolu manjka nekaterih potrebnih osebnih lastnosti, brez katerih ne more nikdar uspeti v boju proti velikemu Titovega kova. Kako naj objavlja proti mojsterskemu šarmu v družbi, proti blesteči Titovi osebnosti in njegovi administrativni spretnosti in sili, človek, ki je suh in miren, katerega v množici nikdo ne bo opazil in ki je v osebnih razgovorih skoro boječ in vse preveč rezerviran?

Šubašićeva rezignacija bo brez dvoma še bolj potisnila v ospredje desno roko maršala Tita, podpredsednika vlade Edvarda Kardelja. — Kardelj je blesteča osebnost, Slovenec, bivši učitelj gospodarstva in vodeči teoretik jugoslovanske komunistične stranke. On je bil v zadnjem času poglavitni vir idej, na katerih je bila osnovana visoka državna politika Jugoslavije.

Kot predstavnik svoje vlade v Londonu je Kardelj nastopil prvič na forumu velike evropske politike. Doma pa je navzlic svoji drugorazredni uradni poziciji že znam kot druga osebnost v vladi. Ako bo njemu prisojeno Šubašićevo mesto, je bo izpolnil brez odloga ali kolebanja in jugoslovanska politika radi tega ne bo trpela.

Dejstvo je torej, da odstop Šubašića in Šuteja političnega položaja v Beogradu ni spremenil niti v najmanj. Njihov odstop ne bo v ničemer oviral poslovanja Titove vlade, v kateri je prava oblast vedno ležala v rokah oseb, ki so blizu maršala in katerim more popolnoma zaupati.

Kampanja za zbiranje obleke... Seja... Razstava v Madison Square Gardenu...

(Piše Anna P. Krasna)

V četrtek, 1. novembra se je vršila v Manhattan Centru konferenca newyorških Jugoslovancev, katero je sklical Ameriški odbor za jugoslovansko pomoč ter Udruženje jugoslovanskih društev in skupin v velikem New Yorku. Tekom konference je bil imenovan odbor, ki šteje preko 30 članov in članic in naloga tega odbora je, da pomaga osnovati med organizacijami načrte za čim uspešnejšo kampanjo zbiranja obleke in sličnih potrebščin v mesecu novembru.

Jugoslovanske organizacije bodo to pot čim tesneje sodelovale z osrednjim relifnim odborom. Na konferenci se je posebno poudarilo to, da je treba na vsak način poskrbeti, da bodemo tekom kampanje obiskali naše ameriške sode in prijatelje, kajti, potreba jugoslovanskega ljudstva je velika in vsak American, ki ima srce na pravem mestu, bo z veseljem kaj prispeval, da nomaga olajšati trpljenje naroda, ki je, lopeč Rusije, poročno položil največje žrtve na oltar dobljene velike zmage nad osi...

Združena slovenska društva so imela redno sejo drugi dan po zgoraj omenjeni konferenci in obenem se je vršila tudi seja SANS-a ter naše pomožne akcije v naselbinah. Naravno, da se je zelo v pretes zadevo kampanje in sklenjeno je bilo, da se bo vršila prihodnji petek 9. novembra seja naše pomožne akcije, in sicer v Slovenskem domu v Brooklynu, ob 8. uri zvečer. — Vsi, ki ste priključeni k tej akciji, bodisi kot člani in članice odbora, ali kot zastopniki društev in drugih skupin, ste naprošeni, da se seje gotovo udeležite. — Enkrat pozneje, ko bomo mogli dobiti jugoslovanske filme, ki so sedaj na razpolago, bomo zopet sklicali občni zbor, da se našo pomožno akcijo ohrani pri življenju, kajti naši ljudje doma rabijo sedaj pomoč bolj kot kdaj prej, da prve žetve in vsaj zasile obnove bodo veliki reveži v vseh ozirih in če jim v njih veliki stiski ne bodo priskočili na pomoč njihovi lastni bratje in sestre po svetu, kdo jim bo?

Na seji je dala razveseljivo poročilo Mrs. Helen Corel, ki je dejala, da bo ženska zveza, št. 83 imela veselico dne 17. novembra in vsakdo, ki se bo udeležil, bo moral dati kak dar za gole in bose malčke v starem kraju. To je plemenita ideja in Mrs. Corel je dejala, da je videla v hrvatskih listih kako Hrvatice prirejajo "Baby Showers" v pomoč deci v starem kraju, pa je menila, da bi ne bilo napačno ako bi se ženska zveza priredila kaj podobnega.

Ta korak ženske zveze št. 83 bo torej, da odstop Šubašića in Šuteja političnega položaja v Beogradu ni spremenil niti v najmanj. Njihov odstop ne bo v ničemer oviral poslovanja Titove vlade, v kateri je prava oblast vedno ležala v rokah oseb, ki so blizu maršala in katerim more popolnoma zaupati.

David O. Selznick predstavlja INGRID BERGMAN GREGORY PECK v Alfred Hitchcock-ovem **SPELLBOUND** ASTOR B'way & 45th St. New York — Zaporedno od 9:30 AM — Polnočna predstava vsak večer

NAJZADNJA CELOTNA SLIKA
MARŠAL TITO IN JUNAŠKI JUGOSLOV. PARTIZANI
FILMAN NA KRVAVIH BOJNIH POLJANAH JUGOSLAVIJE
CITY Theatre 14th STREET (near 4th Ave.) NEW YORK

RAZGLEDNİK

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

Tito Broz, je po zahtevu pravice, da bi znanstveniki najdomačega časopisja še vedno raje izročili "tajnosti" te bom nepristopen človek, iz Rima se be v naročje svetovne vlade. namreč javlja, da neče dati In glede "svetovne vlade" pravedno dovoljenja zastopnikom naše vi, da ta vlada ne more biti nič drugega, nego svetovno dik tatorstvo v naročju treh veliki držav...

"The Daily News" v našem mestu, oziroma uredniki tega lista so že odobrili naše soje so se vršili tajno, ker je vraznike za tretjo svetovno baje pretela nevarnost, da bi vojno in sedaj že izbirajo krase ameriško prebivalstvo preje, kjer se bodo vršile glavne bitke tretje svetovne vojne: Pat Frank tudi javlja, da je ozračje in morje prav daleč od naš senator Pepper (D. Fla.) nas, kajti prihodnja vojna se nameraval pred tednom dni mora vršiti med — nami in poleteti v Beograd, da pa ni Rusijo... samo da bi skušala dobiti tozadevna dovoljenja. Rusija prilasti si Aljuškino. Tito je baje dovolil imenovanemu senatorju priti v Jugoslavijo, toda možno njegovega aeroplana. — ni dobilo potrebno dovoljenje za polet v Jugoslavijo...

Londono časopisje poroča da namerava Anglija v bodoče tudi ženske imenovati svojim diplomatičnim zastopnikom v inozemstvu. — To je velikega pomena za one stariše v Angliji, ki imajo hčerke, ki niso za rabo pri domačem delu. — Glavna naloga "diplomatinj" bo, da imajo moke, ki so lepo oblečeni, ki znajo molčati, peti, igrati na glasovir in okrasiti mizo v gostinskih sobah z raznimi cvetkami. Ti možje se morajo tudi seznaniti z drugimi možni ženskih diplomatov, nikakor pa ne z — njikar je bilo dosedaj "dobleno, hovini ženami."

Časopisje širom republike se še vedno bavi z atomsko bombo, zlasti sedaj, ko pride k nam ministerski predsednik Anglije, Attlee, da se pomeni o tajnosti te bombe uradoma, ter pristavlja, da on (Attley) in njegova komisija ne prihajajo k nam radi "bombe", temveč da dobi Anglija pri nas še nadaljnjih pet tisoč milijonov dolarjev veliko državno posojilo, tako da bode skupno posojilo, katero je dobila Anglija pri nas, znašalo nekako 50.000 milijonov dolarjev. In kar je glavno: Tega posojila ne bode Angliji treba nikdar vrniti, kajti pri nas še vedno lahko razpišemo nova posojila v raznih oblikah...

"The Globe" v Bostonu, Mass., pravi da je najboljši argument proti tretji svetovni vojni dejstvo, da nihče ne mara, da bi se enkrat nastala — povojna doba, kakoršno imamo sedaj...

"Washington Post" se bavi nekoliko z atomsko bombo in v raznih oblikah...

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ

Sedaj je odprta denarna pošiljatev v staro domovino. Denarne pošiljateve se nakazujejo v dolarjih. v Jugoslaviji pa so izplačane v dinarjih po kurzu dneva izplačila.

ZA VSAKO POŠILJATEV DENARJA JE TREBA izpolniti listino, na kateri mora pošiljatelj navesti ime prejemnika in če ima družino, tudi število oseb v družini in mora listino s črtilom podpisati. Po te listine pišite nam in Vam jih bomo poslali, da jih izpolnite.

DENAR S STROŠKI IN PRISTOJBINAMI POŠILJAMO SEDAJ PO NASLEDNJI CENI:

Do \$25.	za stroške \$0.75
Od \$25. do \$50.	" \$1.-
Od \$50. do \$75.	" \$1.35
Od \$75. do \$100.	" \$1.65

KDOR HOČE POSLATI PO KABELU, NAJ DODA ŠE \$2.- za kabel; po zračni poti pa 30c.

Za razpis sedanjih razmer je pripravljeno za denarno nakazila poslužiti se kabelske službe. Ne pošiljate denarja, ako niste uverjeni, da se prejemnik nahaja na dotičnem naslovu.

POZOR!

Listino ali prošnjo izpolnite, podpisite in jo pošiljate skupno z denarno nakazilom. Na zadnji strani listine pa še prej natančno preberite pojasnila glede izplačilnosti denarja, itd.

SLOVENIC PUBLISHING CO

::: POTNIŠKI ODDELEK :::

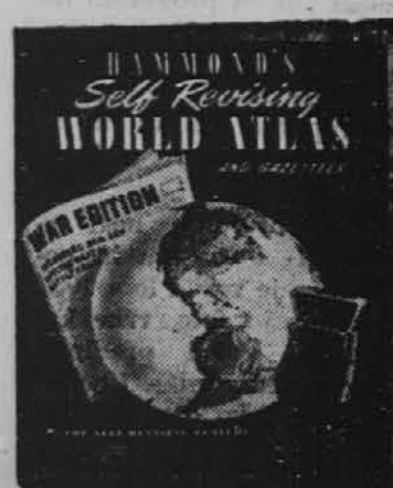
218 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 60 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 218 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

ZBOROVANJE ORGANIZACIJE ZA HRANO IN POLJEDELSTVO

Zborovanje se je vršilo v mestu Quebec; pri tem zborovanju je zastopala washingtonsko jugoslovansko poslaništvo Mrs. Nick Vuković.

V mestu Quebec se je konec oktobra vršilo zborovanje organizacije za hrano in poljedelstvo zapadnega zaveznitva, in kakor se nam poroča je dopela iz Washingtona, D. C., v Zveženjih državah Mrs. Nick Vuković, kot zastopnica jugoslovanskega poslaništva v imenovanem mestu. Pri zborovanju je vršila posle začasne tajnice. — Mrs. Vuković je preje živela v Kirkland Lake, Ont., kajti ona je hči tamošnje jugoslovanske obitelji, Mr. and Mr. Mihael Žigic. Rojena je bila v Jugoslaviji in je prišla kot priseljenka v Kanado leta 1929 ter je deset let kasneje dovršila višjo šolo za trgovin-

sko tajništvo. Kasneje je bila zaposlena kot tajnica v odvetniški pisarni odvetniške tvrdke O'Meara and Burns v Kirkland Lake, in kasneje pri neki odvetniški tvrdki v Torontu.

Kakor smo v "Glasu Naroda" poročali, se je v februarju 1943 poročila z Nick Vukovićem, ki je bil tedaj vojak, na kar je odpotovala v Washington, kjer je dobila službo pri jugoslovanskem poslaništvu. Njena sestra, Viola, je tudi valuzbena v Washingtonu, in sicer ne pri jugoslovanskem poslaništvu, temveč pri zastopništvu jugoafriškega dominija.

PRODAJA KANADSKIH BOJNIH LADIJ

Montreal, 6. novembra. — Mnogo ladij kanadske vojne mornarice bode sedaj vlada prodala kot staro železje, ker so tako pokvarjene in ostarele, da se ne izplača njihova eventualna poprava. Med temi ladjami je osem rušilcev, jedna ladja za lov na mine in neka stara fregata. Ako se kedod zanima za nabavo omenjenih frigate v svrhu ribolova, naj se oglasi pri osrednji kanadski vladi.

VREDNOST KANADSKIH MEDVEDOV NARASČA

New Liskeard, Ont., 6. novembra. — Zastopniki naselbin Hudson in Kerns, so naprosili ontarijsko vlado, da povzra nadgradno na ustreljene medvede od \$10.00 na \$25.00, kajti številno medvedov v tukajšnji okolici se je izredno pomnožilo, tako da vsako noč in tudi pri belem dnevu napadajo ovce in kokoši in prihajajo v stajne in kokošnjake tudi preko najvišjih ograj. Tozadevno prošnjo je vložila organizacija zastopnikov naselbin v južnem delu okrožja Temiskaming.

LACNA KOKOS

Montreal, 5. novembra. — Mrs. S. Newman v tukajšnjem mestu je naznanila časopisju v Monteralu, da je docela uverjena, da kokoši prav dobro poznajo vrednost denarja in tudi denar. Nedavno je namreč zaklala kokoš za večerjo, in ko je kokoši drob prala in čistila, je v želodcu blagopokojne kokoši našla — srebrno kanadsko desetico.

STRAJK PREMOGARJEV V ALBERTI

Edmonton, Alta., 6. novembra. — Tukajšnji premogariji so pričeli z vsestranskim štrajkom — toda ne radi premajhne plače, temveč ker dobivajo premajhne odmerke mesa za svojo dnevno hrano. Ta štrajk je velikega pomena za tukajšnje mesto, kajti zaloge premoga so izredno majhne, tako da trgovine z premogom, ne morejo ugoditi vsem naročilom za premog tukajšnjega prebivalstva. Za sedaj tudi ni upanja, da bode prebivalstvo dobilo pre potrebni premog za kurjavo.

VANDALI ALI PA NEZADOVOLJNI UČENCI

Teck Township, Ont., 6. novembra. — Vse tukajšnje šole naznanjajo, da nepoznani zlikovci, ki so najbrže dijaki in učenci tukajšnjih šol, skoraj vsako noč z kamenjem razbijajo po nekoliko okenj na šolskih poslopijih. Dosedaj se policiji še ni posrečilo vjeti nezadovoljne dijake, in tako je mestna uprava sklenila, da postavi krog šolskih poslopij več električnih svetilk, katere bodo prižgane vsako noč in bodo ceste krog šolskih poslopij razsvetljavale vsako noč do ranega jutra.

SPOMINI NA RIBBENTROP TROPA V COBALTU, ONT.

Imenovani nemški nacijski lopov in minister je prodajal vino rudarjem.

Cobalt, Ont., 6. novembra. — Sedaj, ko je nacijski bivši minister inostranih del, "Joachim von Ribbentrop, pred sodiščem radi po njem zakriviljenih umorov in drugih lopovščin, se tukajšnji starejši rudarji še spominjajo, kako je v tukajšnjem naselju in okolici pred prvo svetovno vojno prodajal vino. Tedaj je bilo življenje v Cobaltu dokaj živahno, kajti srebra se je dobivalo po vsem okraju v izobilju. Svojo vinsko agenturo je imel na tukajšnjem Silver Street na vogalu Prospect Ave. Tedaj se je zanimal za vsako stvar, z pomočjo katere bi zamogel za služiti nekoliko denarja. Ker je bilo med rudarji obilo denarja, je dobil tudi obilo naročil za svoja raznolika vina in druge opojne pijače. Po raznih saloonih je tudi igral na glasovir ter tako zabaval rudarje. Semkaj je dospel iz Ottawa, kjer je imel svojo pisarno. Nek čevljar v Ottavi, še sedaj čaka na denar, katerega mu dolguje Ribbentrop za par novih čevljev in neki newyorški dami, ki se je tedaj mudila v imenovanem mestu, je tudi še dolžan za železniški vozni listek iz Ottawe v New York in od tam v Nemčijo.

MOČ KANADSKE STRELE

Didby, N. S., 6. novembra. — Tukajšnja cerkev sv. Pavla se je tekom noči — "spreobrnila". V cerkev je namreč udarila strela kar dvakrat. Radi prve strele se je podrl zvonik, in ko je potem še enkrat tresčilo v cerkev, se je — popolnoma obrnila od severa proti jugu, tako da je glavni oltar sedaj tam, kjer so bila preje vrata. Stanovniki naselbine D'Or, ki so imeli svojedobno dovolj zabave z tamošnjim "čudežem", pravijo, da se je preselil v Edby.

PAROBRODNA ZVEZA

Saint John, N. B., 6. novembra. — Med tukajšnjo luko in mestom Boston, Mass., v Zjed. državah, bodo v nadalje zopet pluli potniški parniki Eastern Steamship Lines.

Rojake prostimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le privočno, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER,

Pisma...

SPOROČILO IZ ŽUŽEMBERKA

Chicago, Ill. — Pred par dnevi sem dobila pismo iz Žužemberka od moje mame in sestre. Bilo je pregledano v Beogradu in Italiji. Ker bo mogoče zanimalo kakega Žužemberčana, bi prosila, če bi ga priobčili v Vašem listu. — S spoštovanjem —

Albina Grimsich.

Pismo v prepisu se glasi: Žužemberk, 21.7.45. Dragi Albina in ostali!

Po dolgem času je prišlo vendar enkrat spet do tega, da Ti lahko pišem. Vem, da mislite, da nismo več med živimi, pa hvala Bogu smo vse srečno prestali. Zdi se nam, da je nekdo molil za nas, in bil tudi uslišan, gotovo naši nedolžni otroci Ivko in Dani.

Res zelo veliko smo imeli pretrpet. Dragi Albina, ne moreš si misliti in ne da se popisati vse gorje, kar smo ga preživeli v teh štirih letih vojne. Bili smo med samimi krogami in bombami, nikol se ni smo upali sleči in zaspati brez skrbi, ker smo morali ponoči vstati iz gorke postelje in bežati v kleti.

Nič hujšega pa ni, ko se moram povrniti tega še bari, da pridejo in te odpeljejo, ter mučijo do smrti. Tako je dalo življenje na oltar domovine tudi več Žužemberčanov. Med njimi sem bila tudi jaz odpeljana in so me do nezvesti pretopili, da še danes čutim, in ustrelili bi me, ko nebi takol hitro prositi zame. Celo noč smo čakali, kdaj se bodo vrata odprla — potem pa že več, — kako je bilo.

Anica je bila tudi eno leto in pol pri nas; sedaj je šla zopet nazaj v Novomesto ter so skupaj z možem in so vsi zdravi. Naš Karle in Jože sta še vedno pri partizanih. Karle je v Ljubljani, Jože je pa v Trstu. Zelo veliko smo skrbele zanje, pa so vsi srečno prestali. Pepca je nesrečna, ker so mogoče zanimalo kakega Žužemberčana, bi prosila, če bi ga priobčili v Vašem listu. — S spoštovanjem —

IZ BUKOVCA PRI LITIJI

Gatchell, Ont. — Cenjeno urodnostvo. — Imam malo pismo, ako ga hočete priobčiti v listu "Glas Naroda", ker bi marniskatega zanimalo, ker iz našega kraja je dosti rojakov v Ameriki, ne pa dosti tu v Kanadi. Pismo je bilo pisano v Bukovci pri Litiji. — Hvala! Jack Mali.

29. VIII. 45.

Dragi stric! — V prvih vrsticah mojega pisma vas vsi skupaj prav lepo zdravljamo in vam sporočamo, da smo še vsi drugi živi, samo stara mama so nam umrla 29. februarja, leta 1943.

Dragi stric, radi bi bil vas obvestili o mamini smrti, toda čez našo prekrasno Slovenijo so zavladali krvoločni nemški fašisti in niso dali, da bi šlo katero pismo v inozemstvo.

Veste, stara mama so že tri leta ležali bolni in tako nam 43. leta izdihnil. Imeli so isto staro bolezen, ko zmeraj, pa saj veste, da mama so že bili stari in od žalosti in strahu, ki smo ga preleteli, je bilo hujše nego bolezen.

Dragi stric, tudi jaz sem bil v vojski, 2 leti sem se boril po slovenskih gozdovih na strani partizanov. Ali hvala Bogu, ostal sem živ, samo bil sem ranjen in tako mi je desna noga ostala krajša. Toda dragi stric, ni mi žal noge, samo da nam je zasijala svoboda, za katero smo se borili.

Ne veste, ko smo pregnali Nemce maja tega leta iz Slovenije, — ravno tako se mi je zdelo, kakor da sem se še enkrat rodil.

Dragi stric, ne veste, koliko smo mi prestali za svobodo. — Naši so se morali v najhujši zimi in snegu skrivati po gozdu pred Nemci in slovenskimi izdajalci. Božične praznike 44. leta smo

vedno pri partizanih. Karle je v Ljubljani, Jože je pa v Trstu. Zelo veliko smo skrbele zanje, pa so vsi srečno prestali. Pepca je nesrečna, ker so mogoče zanimalo kakega Žužemberčana, bi prosila, če bi ga priobčili v Vašem listu. — S spoštovanjem —

Žužemberk je pa zelo zalošten za pogledati. So same razvaline. Naša hiša je še cela, samo okna in vrata so razbita. Slosarjevo je pa čisto uničeno, da ni mogoče stanovati v njej. Za silo smo pokrili z dilami, da se ne bi zid razmajal. Stalo so Nemci rabili za bunker in so vsi prevrtili, da so streljali ven; v hiši so pa peči podrli in vse razbili, pa še koga so notri klali. — Mama je šla braniti, pa ji je kar puško nastavil.

Grozno je bilo življenje pri okupatorju. — Sedaj je pa zopet prišla zaželjena svoboda. Zopet je vstalo ljudstvo slovensko; saj je dovolj prestalo in pretrpelo muk.

Kar ne moremo se vdati v to, da ni treba več begati pred krogami. Ko smo bili lansko leto po cele mesece izseljeni v Zaliscu. Marjetka in Jurček sta že čisto po zališko govorila. Letos sedaj proti koncu smo bili pa v mahnu. Vse kar nisimo vzeli precej seboj, so pa nam pokradli, in smo ob več stvari. Pa nič zato, samo da so glave ostale.

Kako pa pri Vas? Upamo, da ste še vsi zdravi in živi. Danes pišem tudi Jožetovi ženi; ne vemo nič če je še tam, kot so bili preje, ker ni nič pisal od nje. Ta listek je dala Mateja Franca, da bi dali Vi njim ljudem. Brzovaj se je zato zamudil, ker v Žužemberku ni še nobene zveze.

Prejmite srčne pozdrave in poljube od mame in Mici.

prav slabo praznovali, ker smo bili iz vseh strani preganjeni. Mnogo smo pretrpeli, ali vse se nekam hitro pozabilo, samo da smo dosegli za kar smo se borili. Stric, od našega sorodstva smo vsi ostali živi. Sedaj pa bo boljše življenje v naši novi demokratični federativni Jugoslaviji, katero vodi naš maršal Tito.

Za vse drugo bi še kar šlo, samo za obliko in čevlje je še bolj težko. Pa čez se bo vse dobilo.

Sedaj pa končam moje pismo in vas lepo pozdravlja — Frank in ravno tako ostali, ata, mama, Miha, Zofka, Ivan.

Obisk iz gornjega New Yorka

Pretečeni terek dne 5. t. m. so naš urad posetili Mr. in Mrs. A. Konchar, in sinova Albin in Joe iz Maryland, Milford, N. Y. Tu so prišli na obisk hčerke Pauline (Mrs. Kralj), ki se nahaja v Naval bolnici v Brooklynu, N. Y., katere se zdravje obrača na bolje. Želimo ji, da čimprej mogoče popolnoma okreva. Hvala Vam za obisk ter srečen povratek na Vaš dom.

IZ MILWAUKEEJA

Vile rojenice so pustile sinčaka pri družinah Michael Babich in Henry Rada, hčerke pa pri družinah Daniel T. Turk Anthony A. Skubich in Frank A. Prašnikar.

Na 30-dnevni dopust je prišel od mornarice Chief Warrant Officer John Pauc, sin družine John Pauc. Pri mornarici je že čez 18 let in je prišel z Okinawe. — Na kratkem dopust pred odpustom iz armade je prišel domov Frank Zemlan.

Dopisi

VEST IZ PRIMORJA

Brooklyn, N. Y. — Zelo Vas prosim, če imate malo prostora za to-le malo pismo in če Vam je drago ponatisniti ga. Zelo sem Vam hvaležen, hvala lepa in Vas pozdravljam — M. Cicardi.

Pred par tednov nazaj prišla je v New York, kar naravnost iz Trsta še edina velika ladja, ki je še ostala pod italjansko zastavo. In ta je tržaška Vulcania. Nemci, kot so bežali iz Benetk niso imeli časa dovolj, da to ladjo razbijejo ali potopijo, kakor so napravili z drugimi. Mi drugi tukaj, kot stari mornarji, smo bili zelo radovedni, kakšna posadka, da je na krovu. Seveda, kar smo videli, da so vsi naši stari mornarji, smo bili zelo razočarani. To je bilo prvo. Drugo, pa kaj bodo povedali nam iz našega Trsta-Seveda, nič prav dobrega. Kakor povsod tudi tam so se večje bojevali naši partizani proti Nemcem, prej ko so se ljudje podali. Končno ni jim ostalo drugega kot se podati. Njih žrtve so bile zelo visoke. Pa tudi naših dragih rojakov so bile. Naši so se bojevali za prostost našega naroda, kar sedaj nekateri velike države tega ne dovolijo. Pa končno bodo. Zelo me je zabolelo pri srcu ko mi je tovariš Perloti, ki žive v Barkovljah, mi je pripovedal imena padlih Barkovljanov. Tovariši smo si bili iz mladih let ter sošolci.

M. Matjasič, padel je od frašistovske tolpe par dni pred polomom nemških banditov. — Brata Angelj in Bogomil Štoka so padli na dan 1. maja, ravno na barkovljanski obali, v boju. Enako smrt je našel Jožef Verginela, in na istem prostoru. Zadnji od mojih tovarišev, Viktor Pertot, pa ko je šel prvi ter kazal Nemcem, da naj se podajo. Tam so ga S. S. končali. — Dragi moji tovariši, padli ste na 1. maja, bode odzvale.

1945, ravno na delavski praznik. Hrabrost svojo ste izkazali ter svoji življenje darovali za prostost naše zemlje ter našega naroda. Vaš spomin od mojega srca nikdar se ne bo odtrgal, in nikdar ne pozabil. Mila in rahla barkovljanska zemlja naj jim bo tovarišem, ki so v srčitem boju padli.

M. Cicardi.

KAMPANJA ZA ZBIRANJE OBLEKE...

(Nadaljevanje z 2. str.)

ter v soboto dopoldne, na: AL 4-8001. Ext. 12. Vprašajte za Mrs. Krasno.

Sledeče rojakinje so obljubile sodelovati: Mrs. Medved in hčerke, Mrs. Voje in hčerke, Pepca Končanova, Hedy Pollich, Jennie Padar in Mrs. Helen Ploger iz Lyndhursta, New Jersey. Gotovo so še druge, ki imajo kake lepe kose tipičnih slovenskih ročnih del, ali pa kaj takega, ki je narodna značaja — torej narodna umetnost — kot suha roba, klekljanje, izredno stare narodne noše ali deli narodnih noš in podobno. — Mr. Tone Šubelj nam je obljubil dati na razpolago za čas razstave sto let staro rdečo židano marelo — pomislite kako senzacijo bo ta "kranjska marela" izzvala, v jugoslovanskem oddelku! — Mr. Zupancich, ki je ob priliki prireditve Slovenske šole dobil Slovensko punčko, bo dal isto razstaviti v lepi omari, ki jo je zanj sam izdelal.

Priporočamo se za sodelovanje in oni, ki ste že obljubili dati stvari, bodete pisмено obveščani, kdaj je treba iste izročiti. Treba bo tudi deklet v narodnih nošah, da bodo prisotne na razstavi. Tudi tozadevno se bomo obrnili na one, ki imajo noše in upamo, da se variši, padli ste na 1. maja, bode odzvale.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Angleško-Slovensko BERILO

Najboljši pripomoček pri učenju angleščine za starejše, ali mlajšim za učenje angleščine.

Za ameriške Slovence sestavil Dr. F. J. KERN

avtor Angleško-Slovenskega Besednjaka

Cena \$2.— s poštnino

Knjiga je ilustrirana in v platno vezana

Naročila sprejema:

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

ROMAN

"Dovolite najprej, da vprašam, ali hočete res takoj odpotovati?"

"Kaj misliš, da se šalim? Rekla sem in odpotujem. Danes sem zabila petnajst tisoč zlatov na tej vaši trikrat prokleti ruletki! Pred petimi leti sem obljubila, da preuredim cerkev v Podmoskovski iz lesene v zidano; namesto tega pa sem tukaj zafrčkala. Sedaj se odpeljem, draga moja, zidat cerkev."

"Kaj pa zdravilne vode? Saj ste se radi tega sem pripeljali!"

"Pojd se solit s svojimi vodami! Ne draži me, Praskovja! Ali delaš nemara to nalašč? Povej, greš ali ne?"

"Zelo, zelo se vam zahvaljujem," je rekla Pavlina z občutkom, "za pribežališče, ki mi je predlagate. Deloma ste uganili moj položaj. Hvaležna sem vam in pridem k vam nemara prav kmalu, ali sedaj imam vzroke... važne in se ne morem mahoma odločiti. Ako bi vsaj teden, dva ostali..."

"Torej nočes?"

"Ne morem. Vrhu tega ne morem zapustiti brata in sestro, ker... ker... se more res zgoditi, da ostaneta popolnoma zapuščena, tedaj... ako me vzamete z otrokoma, tedaj gotovo pridem k vam in verjemite mi, da zaslužim to v vaših očeh," je pristavila ognjevit, "toda brez otrok ne morem, babica!"

"No, le ne emeri se!" Pavlina ni niti mislila emeri se, saj je celo jokala prav redko. "Tudi za ta piščeta se najde prostor, velik kurnik. Tudi sta že za šolo godna. Torej ne greš za sedaj z menoj? Praskovja, le glej! Rada bi ti naredila dobroto, toda saj vem, zakaj ne maraš oditi! Vse vem, Praskovja! Se slabo naletiš pri tem Francozu?"

Pavlina je zalila rdečica. Jaz pa sem kar za-trepetal. (Vsi vedo! Samo jaz še ničesar ne vem!)

"No, no! Ne mrgodi se! Ne bom govorila dalje. Samo glej, da ne bo nič slabega, razumeš? Pametno dekle si in žal bi mi te bilo! Pa dovolj, kaj mi mari! Idi in srečno!"

"Babica, jaz vas še pospremam," je rekla Pavlina.

"Ni treba! Ne delaj napotja. Sita sem vas vseh!"

Pavlina ji je poljubila roko, toda babica jo ji je odtegnila in jo sama poljubila na lice.

Ko je stopala Pavlina mimo mene, me je bistro pogledala, toda se takoj ozrla proč.

"Z Bogom tudi ti, Aleksej Ivanovič, samo ura je še do vlaka. Mislim, da si se utrudil z menoj. Na, vzemi si teh petdeset zlatov..."

"Pokorno se vam zahvaljujem, toda sramujem se..."

"No, no!" je zakričala, toda tako energično in grozno, da se nisem upal braniti in sem vzel.

"Ko boš po Moskvi tekel brez službe, se kar pri meni oglasi, te že kam priporočim. Zjaj pa le pojdi!"

Odšel sem v svojo sobico in legel na postelj. Zdi se mi, da sem ležal tako vznok, z rokami pod glavo pol ure. Katastrofa je bila že tu in marsikaj je dala premisliti. Sklenil sem, da bom jutri odločno govoril s Pavlino. A! Francoz! Torej je resnica! Toda, kaj je moralo tičati za tem? Pavlina in des Grieux! Za Boga, kako sorazmerje!

Vse to je bilo docela neverjetno. Hipoma sem skočil pokoncu vas iz sebe in hotel iti poiskat Astleja ter ga prisiliti na vsak način, da izpregovori. Astelj? To je še tudi zagonetka zame.

Nakrat je nekdo potrkal na vrata, pogledal sem, bil je Potapič.

"Očka, Aleksej Ivanovič, gospa vas kliče!"

"Kaj je? Se odpravlja? Do vlaka je še dvajset minut."

"Nemirni so, očka, komaj sedé. Hitro, hitro, vas žele. Radi Boga, ne obotavljajte se!"

Takoj sem stekel doli. Babico so pripeljali na hodnik; v rokah je imela listnico.

"Aleksej Ivanovič, pojdi naprej, pojdimo!"

"Kam vendar?"

"Naj izgubim življenje, ako ne priigram zopet vsega nazaj. No, hajd, brez vprašanj! do polnoči igrajo!"

Otrpnil sem, pomislil, toda takoj se odločil. "Antonida Vasiljevna, naj bo kakoli, ne grem!"

"Zakaj? Kaj je to? Ste mari vsi znoreli?"

"Makar! Toda jaz bi si potem očital, zato ne maram. Nočem biti niti pčica, niti udeležene. Pustite me, Antonida Vasiljevna! Tu imate vaših petdeset zlatov nazaj. Z Bogom!"

In položivši zavitek z zlati na bližnjo mizico poleg babičinega naslonjača, sem se poklonil in odšel.

"Neumnost!" je zaklicala za menoj; "četudi ne greš, brez tebe najdem tja! Potapič, pojdi z menoj! No, vzdignite, nesite!"

Astleja nisem našel in sem se vrnil domov. Pozno, ob eni popoldni sem izvedel od Potapiča, kako je zvršila babica. Vse je zaigrala, kar sem preje razmenjal, t. j. še deset tisoč rubljev. Prištil se je k nji oni Poljak, kateremu je dala preje enkrat dva zlata in je ves čas vodil igro. Najprej je zapovedala Potapiču, naj stavi, a potem ga je poglala; ravno tedaj pa je prišlo Poljaček. Kakor nalašč je razumel ruski in celo govoril nekako mešanico treh jezikov, da sta se za silo razumela.

Babica ga je ves čas nemišljeno zmerjala in "da si se je oni neprestano polagal pod stopinje panske", ga ni niti moči primerjati z vami, Aleksej Ivanovič," je pripovedoval Potapič.

(Dalje prihodnjič.)

Žegnanje v Dobu na Koroškem

Ljubljana, 31. avg. 1945.

Še nikdar se mladina iz Doba ni pripravljala s takim veseljem na žegnanje kakor letos. Mladina je pletla venec in hodila na pevske vaje, ki so jih imeli pod staro vaško lipo, da bi se pripravila za ljudski praznik. Žegnanje pod lipo je star narodni običaj v Dobu. V poslednjih letih pa je porasla pod staro vaško lipo trava, ker se je slovenska koroška pesem in koroški 'rej' moral umakniti pred zverstvi gestapovcev in esesovcem in pred strahotami koncentracijskih taborišč Dachau in Buchenwald. Ko je Hitler poginil, so si Dobčani oddahnil: "končano je suženstvo, svoboda prihaja", tako so napisali na mlaje in slavoloke, ki so jih postavili na čast partizanom — osvoboditeljem. Jaza in žalost je prevzela Dobčane, ko so zvedeli, da se je morala junaška jugoslovanska vojska umakniti s Koroške. — Fašistični zločinci so prilezli iz svojih lukenj in začeli s svojo staro obrtjo, s strahovanjem slovenskega prebivalstva.

Na žegnanje pod lipo so prišli vsi vaščani iz Doba, vsi izseljenci, ki so se vrnili in vsi okoljani. S solzami v očeh so poslušali slovenske narodne pesmi, ki so jih pela dekleta, ki so se jih učila med najhujšim strahovanjem gestapovcev.

Po končanem sporedu je ljudstvo začelo razkrinkavati nacistične propalce, ki so dolga leta preganjali in pošiljali v internacijo slovensko koroško ljudstvo, ki so ga hoteli uničiti, pa še danes sede na svojih mestih. Mladina se je zaklela, da bo nadaljevala borbo proti nacistom do njih končnega uničenja. Pesem, "Bratje le k soncu svobode" se je dvigala iz mladih grl k visokim stenam Pece, v kateri je spal kralj Matjaž svoje tisočletne sanje. Danes se te sanje uresničujejo, vojska kralja Matjaža — naši hrabri partizani so se borili po grebenih Pece, Triglava, Kepe in Karavank...

("Mladina")

NOVI GROBOVI V CLEVELANDU

JOHN ŽELEZNIKAR

Po kratki bolezni je umrl v Emergency Clinic bolnišnici v Clevelandu, Ohio John Železnikar, star 51 let. Doma je bil iz Šiške pri Ljubljani. odkoder je prišel v Cleveland pred 33 leti. Bil je član podružnice št. 3 SMZ. Tukaj zapuščala sorodnike: Fr. Jakobin, Josephine Trunk in Joseph Grill, v Virden, Ill, pa sestro Maggie Stimpfhar.

Po večletnem rahlem zdravlju je preminila dobro poznan —

Mary Zupančič,

rojena Bolka, p. d. Dragmanova. Pokojnica je bila vdova. Njen soproj Joseph je umrl leta 1938. V Ameriki se je nahajala 50 let. Tukaj zapuščala žalujoče otroke: sina Anthony, Mrs. Jean Kollmorgen, Mrs. Frances Dunn in Mrs. Rose Allton, sedem vnukov in dva pravnuka ter več sorodnikov. Doma je bila iz Hrovača pri Ribnici, kjer zapuščala sestro redovnico in več sorodnikov.

Adamičeva nova knjiga

"A Nation of Nations", nova knjiga, ki jo je spisal Louis Adamič vsebuje 400 strani in je v platnu vezana. Spisana je v angleščini. — Naročite jo lahko od Knjigarne Slovenic Publishing Co., 216 West 18th St., New York 11, N. Y. — Cena je s poštnino \$3.50.

HELP WANTED ::

DISHWASHER!!
EXPERIENCED
STEADY WORK — GOOD PAY
Apply: MUNSON DINER
601 WEST 42nd STREET
NEW YORK CITY, N. Y.
LO 5-9239

PEKI
Potrebujemo Oskrbnike Peči
STALNO — DOBRA PLAČA
Vprašajte:
P E K A R N A
175 E. 2nd ST., NEW YORK
(215-217)

EXPERIENCED METAL MAN
FIRST CLASS
STEADY — GOOD WAGES
1011 ROGERS AVE.
BROOKLYN, N. Y.
IN 2-8351

MESARJA POTREBUJEMO!!
STALNO — DOBRA PLAČA
Vprašajte:
450 NOSTRAND AVE.
BROOKLYN, N. Y.
NE 8-3410

MEN — To Learn
Polishing Trade — Brass Plumbing Goods — Steady, 48 hrs — 5 day week — \$39 wk start, rapid advancement dependent on ability to produce. Apply TUBULAR & CAST PRODUCTS MFG. CORP., 225 Hudson Ave. Brooklyn, N. Y.

COMPOSITOR - MAKEUP
JOB AND PUBLICATION WORK
HELP ON STONES
MODERN PLANT — UNION
BROOKLYN PRESS
335 ADAMS ST. BROOKLYN
TR 5-9470

PORTERS
GOOD PAY AND HOURS
2nd AVE BATHS
22 — 2nd AVENUE
New York City
AL 4-9018

Cabinetmaker — Carpenters
Machinists
Also UNSKILLED HELP
MALE & FEMALE
GENERAL LIGHT FACTORY WORK
Good pay; Steady work; Overtime
NATIONAL CABINET CO.
21-24 — 44th AVE., L. I. C. ST 4-7164

PRESSMAN
CYLINDER PRESS WITH AUTOMATIC FEEDERS
Good Steady Job for A-1 Man
Salary over scale for good and experienced pressman
PACIFIC PRINTING CO.
37 EAST 18th ST., N. Y. C.
(215-221)

HELP WANTED :: ŽENSKO DELO
HOUSEKEEPER - COOK
FOR BUSINESS COUPLE — NO CHILDREN
MUST BE GOOD COOK AND COMPETENT HOUSEKEEPER
CALL PL 3-8474 for interview

WINDERS & CONERS
EXPERIENCED
ON UNIVERSAL CONE
FOR EVENING WORK — HOURS: 3-10 P.M. — HIGHEST RATES
Apply: 87 — 35th STREET
BROOKLYN (5th Floor)
(213-219)

ENAMEL CHARGERS
NA ZLATNINI
IZURJENE
DOBRA PLAČA
J. J. LUDWIG
80 NASSAU ST. N. Y. C.
BA 7-1421

LAMPSHADE WORKERS
(PAPER PARCHEMENT)
STEADY WORK & GOOD PAY
TO EXPERIENCED HELP
WILL TRAIN
WILLING BEGINNERS
Bonus — Paid Vacation
Pleasant Surroundings
Apply
Bartex Novelty Co., Inc.
347 EAST 5th ST., New York City

HOUSEWORKER!!
PLAIN LIGHT COOKING
SLEEP IN — OWN CHEERFUL ROOM & BATH — THREE IN FAMILY — PLEASANT HOME
WEST 86th STREET — REFERENCES — \$40 — PER WEEK
Call: EN 2-9820

OPERATOR
EXPERIENCED ON BLOUSES
GOOD SALARY
Pleasant Working Conditions
Apply: MARI-EM SHOP
71-54 AUSTIN STREET
FOREST HILLS, L. I. BO 7-1750
(216-218)

DELAVCE ISČEJO

JEWELER
EXPERIENCED ON
FILING, SOLDERING AND
ASSEMBLING
Excellent Pay plus Overtime
1554 PITKIN AVE.,
BROOKLYN, N. Y. DI 2-8814
(215-221)

JEWELER
EXPERIENCED
MARQUISITE PINS
STEADY WORK
ATTRACTIVE SALARY
P. R. K. JEWELRY
83 CANAL ST., NEW YORK
(215-221)

FLOOR SCRAPER
EXPERIENCED ON OLD FLOORS
ABLE TO WORK ON SPEEDMATIC MACHINE
Call: B. SHAPIRO
2814 MERMAID AVE., BROOKLYN
ES 2-0122

DIEMAKER A1
NOT UNDER 20 YEARS
EXPERIENCE
HIGH SALARY
AUTOMA ENGINEERING CO.
57-19 Roosevelt Ave.,
Woodside, L. I.
(211-217)

Carpenter
V SPLOŠNO DOBER DELAVEC
S T A L N O
A. FORSBERG
59 FULTON STREET
New York City

CASTERS on White Metal
FOR LAMPS
Experience Preferred — Will consider willing beginner — Good pay
Steady work — Apply
S T A D L E R
40-36 — 22nd Street, L. I. C.
Any subway to Queens Plaza Sta.

WINDERS & CONERS
EXPERIENCED
ON UNIVERSAL CONE
FOR EVENING WORK — HOURS: 3-10 P.M. — HIGHEST RATES
Apply: 87 — 35th STREET
BROOKLYN, N. Y. (5th Floor)
(213-219)

EXPERIENCED PRESSMAN
HEIDELBERG — OLD STYLE
and JOB PRESS
STEADY — 5 DAY WEEK
R. E. WAHRMAN INC.
13 EAST 40th ST., N. Y. C.
LE 2-0766

EXPERIENCED WOODWORKER
LIGHT TYPE OF WOODWORK
PLAYTOW MFG. CO.
177-02 JAMAICA AVE.
JAMAICA, N. Y.
RE 9-3326

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstrženo.

GIRL — YOUNG
for General Housework
SLEEP IN
Assist with 3 year child
Wonderful home — Salary \$140 mo.
References — Apply
TR 2-3800

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstrženo.

ROČNE ŠIVALKE!!
Izurjene imajo prednost
Izučiti se dobre plačljive stroke, — Dobra plača. — Prijetne delavske razmere. — POTREBUJEMO tudi izurjene delavke na naravnih lasjah.
Vprašajte: FLEISCHER & CO.
12 WEST 27th ST., N. Y. C.
(215-217)

FINGER WAYER!
EXPERIENCED
HIGH SALARY 5 DAYS
Apply: JACK HAIRSTYLIST
1474 PITKIN AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Phone: DI 2-8422

Dressmaker
EXPERIENCED
WELL PAID
Apply: MADAME BOURIE
49 WEST 53rd ST., N. Y. C.
(212-218)

JEWELRY
EXPERIENCED PLIER WORKERS
ON NOVELTY JEWELRY
Permanent Positions to Capable Workers — Apply
12 EAST 204th ST., BRONX
FO 7-6482 or FA 4-3322
(212-218)

HELP WANTED

ASSISTANT
Apprentice Maintenance
MEN
PLEASANT WORKING
CONDITIONS
AT AIRPORT
GOOD HOURLY RATE
Apply 9 to 12 A. M. or SATURDAYS

TRANCONTINENTAL & WESTERN AIR INC.
HANGAR No. 6
LA GUARDIA FIELD, N. Y.
(215-221)

KLUGE PRESSMAN
STEADY AND OVERTIME
OFFICIAL PRESS
1220 BROADWAY NEW YORK
CH 4-5320

MAN
To Clean and Weigh Fish
— GOOD PAY —
EXCELLENT OPPORTUNITY
Steady Work All Year Round
SANITARY FISH MARKET
225 EAST 121st ST., N. Y. C.
(215-221)

Printing Press Feeders
Hand Feeders
on CYLINDER and JOB PRESSES
Experienced Preferred
GOOD PAY STEADY WORK
L. A. LIERS CO. INC.
312 E. 23rd ST., N. Y. C.

EXPERIENCED DIEMAKER
GOOD OPPORTUNITY
SMALL SHOP
T A M M
2248 JACKSON AVE
Long Island City
(214-220)

DIEMAKERS
EXPERIENCED ON FINE
JEWELRY
Particularly Necklaces Class
Highest rate of pay; overtime
Steady
NOVEL PRODUCTS
97 E. Houston St., N. Y. C.

UPHOLSTERER
EXPERIENCED
STEADY JOB — GOOD PAY
FL 3-5783 or BA 9-8823
38-19 MAIN STREET
FLUSHING, L. I.

JEWELERS
on PLATINUM or GOLD
EXPERIENCED MECHANIC
Permanent Position with Excellent Salary to Qualified Man. Call or write: S. GREENBERG
42 W. 48th ST., N.Y.C. MED 3-1596
(212-218)

Paper Handler
Fine Paper Experience
Required
MILTON PAPER COMPANY
119 WEST 21st ST., N. Y. C.

JEWELRY
MARCASITE SETTERS
Permanent Positions to Qualified Workers — Top Wages; 5 Days
Apply
MASHA JEWELRY CO.
106 Fulton St., N.Y.C. Room 1201

WATCHMAKER
EXPERIENCED
PERMANENT POSITION &
\$75 WK TO CAPABLE MAN
Apply: CONRAD JEWELERS
17 ELDRIDGE ST.,
New York City
(213-219)

New Jersey ::
HELP WANTED — (MALE)
PORTER & HANDYMAN
CHANCE FOR ADVANCEMENT
EXCELLENT PAY AND WORKING CONDITIONS
A C R & G R I L L
846 Riverside Drive, LYNDBURST, N. J. — RU 2-0078
(215-217)

AUTOMOBILE GLASS CUTTER
BRING YOUR OWN EQUIPMENT
GOOD PROPOSITION
212 LIVINGSTON STREET
NEWARK, N. J.
BIGELOW 2-9285
(215-217)

BARBER
GOOD SALARY; 5 DAYS;
\$50 — & COMMISSION
378 NORTH AVE.,
DUNELLEN, N. J.
Dunellen 2-6358
(215-228)

TAILOR & BUSHELMAN
GOOD PAY STEADY JOB
MR. J. PARADISE
452 SPRINGFIELD AVE.,
SUMMIT, N. J.
Summit 6-2094
(214-220)

LINOTYPE OPERATOR
WANTED
STEADY DAY JOB
GOOD WAGES
ELIZABETH 2-0800
(214-220)

DARILNI PAKETI za svojce v starem kraju

S posredovanjem svetovnoznane AMERICAN EXPRESS CO., nudimo čitateljem izvanredno službo POŠILJANJA DARILNIH PAKETOV svojcem v staro domovino. Za pošiljanje je bilo izbrano blago, ki ga vsaka družina potrebuje, in cene so zmerne. Tukaj so navedene tri skupine, ki so najbolj primerne za ta čas. — V cenah so vključeni vsi stroški: vrednost blaga, zavijanje, poštnina, itd. —

Paket štev. K-1:	Paket štev. K-2:	Paket štev. K-6:
2 funta kave 1 funt kakao 1/2 čaja 7 unč čokolade 1 kana mesa 2 funta mleka v prahu 1 funt riža 1 funt suhega sadja 4 kose mila	6 parov moških nogavic 3 žepni robci 1 par podplatov 2 para vrvic za čevlje 1 varnostna britve 20 varnostnih rezil 1 hrvisko milo 1 zobna ščetica 1 boksa zobnega praška 2 kosa mila 200 tablet vitamina B1	1 par moških čevljev (navedite v naročilu velikost); popolnoma vrezani; treba jih je samo sešiti. 3 pare nogavic 2 para vrvic za čevlje 1 kana mazila za čevlje
Blago s poštnino vred — \$8.10	Blago s poštnino vred — \$8.60	Blago s poštnino vred — \$7.30

Ne naročajte daritvenega paketa za v stari kraji, ako ne veste za gotovo, da oseba, za katero je paket namenjen, je na označenem naslovu.

NAROČILA SPREJEMA:

Slovenic Publishing Company
(POTNIŠKI ODDELEK)
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.